

**Can laparoscopic cholecystectomy prevent recurrent idiopathic acute pancreatitis?
A prospective randomized multicenter trial**

Sari Rätty^{1*}, Jukka Pulkkinen^{2*}, Isto Nordback¹, Juhani Sand¹, Mikael Victorzon³, Juha Grönroos⁴,
Heli Helminen⁵, Pekka Kuusanmäki⁶, Pia Nordström^{1,7}, Hannu Paajanen^{2,7}

Ann Surg 2015;262:736–41.

Laparoskooppinen sappileikkaus estää usein epäselvän haimatulehduksen uusimisen

Äkillisen haimatulehduksen aiheuttaa Suomessa usein alkoholi tai sappikivitauti. Aiheuttaja jää kuitenkin epäselväksi jopa 10–20 %:ssa tapauksista (idiopaattinen haimatulehdus). Taustalla voi silloin olla pieni sappikivi, joka ei tavanomaisissa tutkimuksissa löydy. Sappikivi voi juuttua yhteiseen sappi- ja haimatiehyen laskukohtaan ohutsuolessa, estää ruoansulatusnesteiden virtausta suoleen ja aiheuttaa siten haimatulehduksen.

Tässä gastrokirurgisessa monikeskustutkimuksessa satunnaistettiin ensimmäisen epäselvän haimatulehduksen sairastaneita leikkausryhmään ja seurantaryhmään. Idiopaattisiksi luokiteltiin sellaiset haimatulehdukset, jonka etiologia ei selvinnyt huolellisen anamneesin, laboratoriotestien, toistetun kaikukuvauksen tai magneettikuvauksen avulla.

Yhteensä 39 epäselvän haimatulehduksen sairastaneelta potilaalta poistettiin sappirakko, ja 46 potilasta muodosti seurantaryhmän. Keskimäärin kolmen vuoden seuranta-aikana haimatulehdus uusi selvästi useammin seurantaryhmässä (14/46) kuin leikatuilla (4/39). Myös haimatulehdusten lukumäärässä oli selvä ero: 23 haimatulehdusta seurantaryhmässä ja vain kahdeksan leikkausryhmässä.

Kahdelta kolmasosalta leikatuista potilaista löytyi sappirakosta pienet sappikivet, vaikka niitä ei havaittu toistetussa vatsan kaikukuvauksessa ennen leikkausta. Tulos on tärkeä, kun pohditaan epäselvän haimatulehduksen

aiheuttajia ja hoitolinjoja. Tällainen epäselvä haimatulehdus saatetaan helposti liittää esimerkiksi alkoholin käyttöön.

Selvitysten jälkeen idiopaattiseksi jäävän haimatulehduksen uusiminen voidaan estää monissa tapauksissa laparoskooppisella sappirakon poistolla. Yhteensä viisi sappirakkoa pitää poistaa, jotta estetään yksi uusiutuva haimatulehdus. Saperen endoskooppisen kaikukuvauksen avulla saatetaan tulevaisuudessa löytää paremmin pienet sappikivet kuin transabdominaalisella kaikukuvauksella ■

¹Tampereen yliopistollinen keskussairaala, gastroenterologian klinikka; ²Kuopion yliopistollinen keskussairaala, gastroenterologisen kirurgian osasto ja Itä-Suomen Yliopisto, Kuopio; ³Vaasan keskussairaala, kirurgian yksikkö; ⁴Turun yliopistollinen keskussairaala, vatsaelinkirurgian klinikka; ⁵Seinäjoen keskussairaala, kirurgian yksikkö; ⁶Kanta-Hämeen keskussairaala, kirurgian yksikkö, Hämeenlinna; ⁷Mikkelin keskussairaala, kirurgian yksikkö

*samanarvoinen osuus